

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní Mgr. Gabrielou Vršanskou v právní věci **žalobce: V. L.**, nar. „X“, státní příslušnost Ukrajina, t.č. v Zařízení pro zajištění cizinců Drahonice, Drahonice u Lubence 41, 441 01 Podbořany, zastoupeného Mgr. Ing. Janem Procházkou, LL.M. eur., advokátem se sídlem Nile House, Karolinská 654/2, 186 00 Praha 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**, sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o **žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29.7.2016, č.j. OAM-93/LE-LE05-LE05-PS-2016,**

t a k t o :

- I.** Žaloba se **zamítá**.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29.7.2016, č.j. OAM-93/LE-LE05-LE05-PS-2016, jímž byl podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců (dále jen „ZZC“) do 15.11.2016, neboť existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet, ačkoliv žalobce mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

V žalobě uvedl, že napadené rozhodnutí nesplňuje nároky kladené na odůvodnění v ust. § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) a není založeno na skutkovém stavu zjištěném v souladu s ust. § 3 správního řádu, v důsledku čehož došlo nesprávným skutkovým a právním posouzením k porušení ust. § 46a zákona o azylu.

Podle žalobce není v napadeném rozhodnutí dostatečně odůvodněn závěr žalovaného o účelovosti žádosti. Z napadeného rozhodnutí nevyplývají žádné skutkové okolnosti vedoucí k závěru, že existuje důvodné podezření, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Skutečnost, že mohl žádost podat dříve, podle něj nestačí k naplnění závěru o účelovosti žádosti, který tak musí být doplněn dalším kvalifikovaným hodnocením žádosti na základě skutečností uvedených žalobcem v jeho žádosti a při pohovoru (země původu, situace v ní, úspěšnost žadatelů z této země). Žalobce pak neshledává rozdíl mezi účelovou a zjevně nedůvodnou žádostí, proto podle něj není pohnutka podání žádosti kritériem pro přiznání mezinárodní ochrany, a jestliže dle rozhodnutí žalovaného aktuální situace na Ukrajině vylučuje posouzení žádosti žalobce jako zjevně nedůvodné, nemůže se současně jednat o žádost účelovou, a nebyly tudíž splněny podmínky zákona (§ 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu). Žalobce přitom namítl, že žalovaný k těmto skutečnostem ani nezjišťoval skutkový stav a pouze převzal závěry Policie ČR učiněné v souvislosti se zajištěním žalobce za účelem správního vyhoštění dle zákona o pobytu cizinců. Vzhledem k absenci dokazování žalovaný dle žalobce nezohlednil okolnosti, za kterých žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu a které nebyly zjišťovány při jeho zajištění za účelem vyhoštění.

Žalobce dále připomněl, že ust. § 47 zákona o azylu obsahuje dvě možné alternativy k zajištění, a považuje tak za nutné, aby se žalovaný k oběma alternativám vyjádřil a uvedl, z jakého důvodu nelze danou alternativu uplatnit. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí podle žalobce možností uplatnění některé z alternativ prakticky vůbec nezabýval a pouze poukázal na to, že žalobce nerespektoval svou zákonnou povinnost vycestovat z území České republiky v době stanovené rozhodnutím o správním vyhoštění, a proto považuje žalovaný uplatnění zvláštních opatření za neúčinné. Žalobce upozornil, že žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.9.2014, sp. zn. 9 Azs 192/2014, který je nepřipadný, jak se vyjádřil i Krajský soud v Ústí nad Labem v rozsudku ze dne 14.4.2016, č.j. 41 Az 7/2016-20. V případě žalobce se totiž nejedná o zajištění za účelem správního vyhoštění, nýbrž jeho zajištění spadá pod režim zákona o azylu, který stanovuje odlišné důvody pro zajištění cizince a i jiné alternativy k zajištění. Skutečnost, že žalobce v minulosti nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění, nepředstavuje dle zákona o azylu důvod pro jeho zajištění, ani důvod, pro který není možné uplatnit některé ze zvláštních opatření dle ust. § 47 zákona o azylu. Žalobce také uvedl, že pokud žalovaný předpokládá, že žalobce by v případě jeho propuštění ze ZZC nespolečupracoval se správními orgány ve věci jeho žádosti o mezinárodní ochranu, bylo na místě se nejprve zabývat možností využití některého ze zvláštních opatření, vzhledem k tomu, že právě zvláštní opatření slouží k zajištění součinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany se správními orgány v situacích, kdy existuje riziko, že žadatel nebude s příslušnými správními orgány spolupracovat. Žalobou napadené rozhodnutí však podle tvrzení žalobce neobsahuje žádnou úvahu ohledně toho, proč by stanovení povinnosti osobně se hlásit na ministerstvu, případně umístění žalobce v pobytovém středisku, když žalobce podal svou první žádost o mezinárodní ochranu, nemělo být dostačující k zabezpečení k účasti žalobce v řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Žalobce rovněž napadl stanovení doby trvání zajištění do 15.11.2016, na celkovou dobu 109 dní, což je pouze o 11 dní méně, než je maximální povolená doba zajištění dle ust. § 46a odst. 5 zákona o azylu. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5.3.2014, č.j. 3 Azs 24/2013-42. Žalovaný se dle žalobce v napadeném rozhodnutí zabývá

maximální délkou doby, na kterou bude žalobce po dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany zajištěn. Žalobce je však toho názoru, že účelem výpočtu lhůty není stanovení lhůty maximální možné, nýbrž stanovení lhůty přiměřené a nezbytné s ohledem na dosažení stanoveného cíle. Žalobce namítl, že skutečnost, že řízení o mezinárodní ochraně bude v první instanci trvat přibližně 110 dnů, není relevantním argumentem pro zajištění žalobce právě na oněch 109 dnů. Tato lhůta není podle žalobce přiměřená a budí dojem účelovosti. Žalobce také dodal, že žalovanému nic nebránilo stanovit délku zajištění podstatně kratší a v případě potřeby ji prodloužit. Žalovaný však zvolil cestu zcela opačnou a odůvodnil stanovení délky zajištění žalobce takovým způsobem, aby mohl být žalobce ponechán v zařízení pro zajištění cizinců co nejdelší dobu. Žalovaný tak podle žalobce výrazně překročil meze správního uvážení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě popřel důvodnost námitek uvedených žalobcem a zrekapituloval svá skutková zjištění, na jejichž základě vydal napadené rozhodnutí. Z napadeného rozhodnutí je dle žalovaného jasně seznatelné, z jakých podkladů vycházel, jak je hodnotil a k jakým dospěl závěrům, přičemž popsal skutkový stav i konkrétní a individualizované důvody, v nichž shledal naplnění podmínek pro zajištění žalobce podle ust. § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. U žalobce se dle žalovaného lze oprávněně domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet, ačkoliv žalobce mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, neboť v České republice pobýval přinejmenším od května 2014 a žádost podal až po opakovaném zadržení policií a rozhodnutí o zajištění, tedy po více než dvou letech nelegálního pobytu v ČR, čehož si byl vědom, aniž by mu v dřívějším podání žádosti cokoli bránilo. Navíc žalobce uváděl policejní hlídce nepravdivé údaje o své totožnosti. Žalovaný dále zdůraznil odlišnost pojmů účelová a zjevně nedůvodná žádost, kdy pojem zjevně nedůvodné žádosti se týká věcného posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany a pojem účelové žádosti se vztahuje k řízení o zajištění.

K námitce, že se nezabýval možností uplatnění alternativ k zajištění dle ust. § 47 zákona o azylu, žalovaný podotkl, že na str. 3 a 4 napadeného rozhodnutí uvedl důvody neúčinnosti uložení zvláštního opatření spočívající v tom, že žalobce vědomě a opakovaně nerespektoval svou povinnost vycestovat z území ČR ani uložené správní vyhoštění. Citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.9.2014, sp. zn. 9 Azs 192/2014, pak podle názoru žalovaného obsahuje i obecné závěry týkající se možnosti využití zvláštních opatření, z nichž lze vycházet i při posuzování v režimu zákona o azylu.

Ve vztahu k námitce týkající se stanovené doby zajištění pak žalovaný doplnil, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí na str. 5 uvedl zcela konkrétní a specifické okolnosti případu žalobce, které žalovaného vedly k závěru, že zajištění žalobce po dobu 109 dnů je přiměřené.

O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), a podle § 46a odst. 8 zákona o azylu bez jednání, neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s.ř.s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), d), odst. 2 věty druhé a třetí a v ust. § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil

v zákonem stanovené lhůtě. Povinností žalobce je tedy tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů pak musí soud přihlídnout pouze k takovým vadám napadeného rozhodnutí, ke kterým je povinen přihlídnout bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost podle ust. § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky ovšem v projednávané věci zjištěny nebyly.

Ze správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti: Žalobci bylo rozhodnutím Policie ČR ze dne 14.12.2014, č.j. KRPS-183119/ČJ-2014-010023-SV, které nabylo právní moci dne 23.12.2014, uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 3 let, neboť dne 25.5.2014 při pobytové kontrole nepředložil hlídce žádný doklad totožnosti a po jeho ztotožnění bylo zjištěno, že nemá žádné vízum ani oprávnění k pobytu na území ČR. Dne 24.7.2016 pak policejní hlídce, která s ním řešila přestupek proti občanskému soužití, jehož se měl dopustit, sdělil, že se jmenuje V. B., nar. „X“. Na základě těchto údajů se hlídce nepodařilo jej ztotožnit a nepředložil ani doklad totožnosti s tím, že má pas na chatě. Na této chatě pak hlídce předložil ukrajinský doklad psaný cyrilicí, z něhož nebylo zjištěno jeho jméno a následně poštovní poukázku na jméno V. L. Poté byl žalobce rozhodnutím Policie ČR ze dne 25.7.2016, č.j. KRPS-255359-22/ČJ-2016-010023-ZZC, zajištěn za účelem jeho správního vyhoštění. Z tohoto rozhodnutí také plyne, že žalobce věděl, že na území České republiky pobýval neoprávněně a nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění a že mu během řízení o správním vyhoštění chodily písemnosti, které cíleně nepřebíral. K dokladu totožnosti uvedl, že mu pas byl odcizen před rokem a půl, což nenahlásil. Jelikož žalobce záměrně nepřebíral písemnosti během řízení o správním vyhoštění, nevycestoval během stanovené doby z území České republiky a je evidován v informačním systému smluvních států, shledal u něj správní orgán důvody zajištění za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b), c), e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Následně podal žalobce dne 28.7.2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany z důvodu, že na Ukrajině je válka, do které nechce, nemá rodiče a chce zůstat v České republice, kam přijede i jeho sestra, načež žalovaný napadeným rozhodnutím rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

Soud se nejprve zabýval otázkou, zda je žalobou napadené rozhodnutí přezkoumatelné, tedy zda žalovaný řádně odůvodnil svůj závěr o tom, že v případě žalobce byly naplněny podmínky stanovené ust. § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Žalovaný opřel svůj závěr o naplnění shora uvedených podmínek o skutečnosti, že žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany teprve po více než dvou letech nelegálního pobytu na území České republiky, až po svém opakovaném zadržení a zajištění za účelem realizace uloženého správního vyhoštění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců, ačkoli o ni mohl požádat v průběhu svého předchozího pobytu na území ČR, kde se mohl volně pohybovat. Soud

konstatuje, že důvody, pro něž žalovaný přistoupil k omezení osobní svobody žalobce na základě naplnění podmínek pro zajištění dle ust. § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, byly v žalobou napadeném rozhodnutí řádně vyjádřeny, a toto rozhodnutí lze tudíž v tomto ohledu označit za plně přezkoumatelné.

Dále se soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí ve vztahu k otázce nemožnosti uplatnění zvláštních opatření dle § 47 odst. 1 zákona o azylu, kterými se rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo se osobně hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené. Žalovaný dospěl k závěru o neúčinnosti uplatnění zvláštních opatření na str. 3 až 4 napadeného rozhodnutí na základě skutečností, že žalobce nerespektoval svou zákonnou povinnost vycestovat z území ČR a EU ani poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění, a ve snaze vyhnout se této povinnosti a realizaci vyhoštění uváděl nepravdivé údaje o své totožnosti, přičemž cílem jeho jednání je vyhnout se svému zajištění a realizaci vyhoštění, proto lze mít důvodně za to, že jeho propuštěním ze zajištění by byl ohrožen i průběh řízení ve věci mezinárodní ochrany.

K odkazu žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.9.2014, č.j. 9 Azs 192/2014-29, ze kterého vyplývá, že je zásadně vyloučeno uložení zvláštního opatření namísto zajištění cizinci, který nevycestoval z území v době stanovené rozhodnutím o správním vyhoštění, soud uvádí, že lze částečně souhlasit s názorem žalobce o relativní stručnosti odůvodnění týkajícího se otázky užití zvláštních opatření dle ust. § 47 zákona o azylu. Na stranu druhou zdůvodnění jejich neúčinnosti ve vztahu k žalobci vyplývá již z předchozí části napadeného rozhodnutí, v níž se žalovaný zabýval podmínkami zajištění ve smyslu ust. § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zde opakovaně zdůraznil, že žalobce pobýval v České republice a jiných státech Evropské unie nelegálně, záměrně prodlužoval své vycestování z republiky a zejména nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění. Tím jednoznačně vyjádřil absenci respektu k právnímu řádu České republiky, jejím orgánům a jejich rozhodnutí, když současně žalovanému nezavdal ani příčinu k závěru o neoprávněnosti důvodných obav, že by se správním orgánem nadále nespolupracoval a mařil řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Soud v této souvislosti shodně jako žalovaný poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.9.2014, č.j. 9 Azs 192/2014-29, a dále rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18.7.2013, č.j. 9 As 52/2013-34 (oba dostupné na www.nssoud.cz), ze kterých vyplývá, že má-li být využito mírnějších prostředků než zajištění, a to zvláštních opatření, musí být dán předpoklad, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření, a že naopak neexistuje důvodná obava, že se bude řízení o udělení mezinárodní ochrany vyhýbat. Je sice pravdou, že v rozsudku zdejšího soudu ze dne 14.4.2016, č.j. 41 Az 7/2016-20, dospěl soud k závěru o neaplikovatelnosti citované judikatury Nejvyššího správního soudu v případě zajištění žadatele o azyl podle ust. § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu, když závěry v tomto rozsudku vyjádřené se týkaly zajištění cizince za účelem správního vyhoštění dle ust. § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. V daném případě se ale jedná o zajištění žalobce podle ust. § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, v čemž soud shledává zásadní rozdíl mezi věcí řešenou rozsudkem zdejšího soudu č.j. 41 Az 7/2016-20 a projednávanou věcí, kdy byl žalobce zajištěn z důvodné obavy, že se žádostí o mezinárodní ochranu toliko snaží pozdržet nebo vyhnout se hrozícímu vyhoštění.

Předně soud uvádí, že přestože se situace popsaná v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30.9.2014, č.j. 9 Azs 192/2014-29, týkala zajištění za účelem realizace správního vyhoštění, právní závěry z něj vyplývající lze přiměřeně užít i v případě úvah o nepřípustnosti užití zvláštních opatření v rámci rozhodování o zajištění cizince, jehož žádost o mezinárodní ochranu byla vyhodnocena jako účelová právě ve vztahu k dříve uloženému správnímu vyhoštění. Je totiž třeba si uvědomit, že smyslem zajištění dle ust. § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je omezení svobody cizince, jenž na jednu stranu sice žádá o udělení mezinárodní ochrany pro důvody, jejichž relevantností se musí správní orgány zabývat v samostatném řízení o azylu, na stranu druhou jde však zároveň o cizince, u něhož je důvodná obava, že se touto žádostí o mezinárodní ochranu toliko snaží pozdržet nebo vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny. I zde se tudíž v zásadě jedná o obdobnou situaci, jako v řízení o zajištění, jehož účelem je přímá realizace správního vyhoštění dle zákona o pobytu cizinců. Z uvedeného důvodu lze obecné závěry týkající se otázky možnosti využití zvláštních opatření jako alternativy k zajištění obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30.9.2014, sp. zn. 9 Azs 192/2014-29, použít i při posuzování možnosti využití zvláštních opatření v případě zajištění žalobce. V citovaném rozsudku je s odkazem na obdobnou judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 18.7.2013, č.j. 9 As 52/2013-34) konstatováno, že volba mírnějších opatření než je zajištění cizince, je vázána na předpoklad, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že neexistuje důvodná obava, že se nebude vyhýbat případnému výkonu správního vyhoštění. Tyto závěry lze plně využít při hodnocení možnosti uplatnění zvláštních patření dle zákona o azylu. Žalovaný, jak již bylo výše zmíněno, v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl skutečnosti, které dle jeho názoru zpochybňují závěr, že zvláštní opatření budou v jeho případě dostatečně účinná, tj. že žalobce při využití zvláštních opatření bude se správním orgánem v řízení o azylu řádně spolupracovat a případně bude respektovat důsledky negativního rozhodnutí ve věci. Tím dle názoru soudu i s ohledem na odkaz na výše citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostatečně odůvodnil svůj závěr, že v případě žalobce nelze využít zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu. Žalovaný správně zhodnotil skutečnost, že žalobci již bylo uděleno správní vyhoštění, v době v něm stanovené nevycestoval z území ČR a po svém zajištění, tj. pod bezprostřední hrozbou realizace správního vyhoštění, se dále vycestování brání uváděním nepravdivých údajů o své totožnosti a zřejmě účelovou žádostí o azyl, tudíž je z jeho předchozího jednání zřejmé, že nebude se státními orgány při realizaci tohoto opatření spolupracovat, ale naopak existuje důvodná obava, že se bude i řízení o udělení mezinárodní ochrany vyhýbat, tudíž je uložení zvláštního opatření v zásadě vyloučeno a jmenovaný musí být zajištěn.

V této souvislosti soud rovněž poukazuje na to, že důvod zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byl přijat právě v reakci na „nadužívání“ důvodu podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu i v případech, kdy nebylo dáno „skutečné, aktuální a závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti“ (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. března 2016, č. j. 5 Azs 2/2016 - 30) avšak existovala potřeba řešit situace, kdy o mezinárodní ochranu žádá cizinec, který již je zajištěn za účelem správního vyhoštění. Po vzoru čl. 8 odst. 3 písm. d) nové přijímací směrnice tak byl s účinností od 18. prosince 2015 do zákona o azylu doplněn důvod pro zajištění cizinců, resp. žadatelů o mezinárodní ochranu v uvedených případech, má-li zajištění po podání žádosti o mezinárodní ochranu pokračovat právě v režimu zákona o azylu. Soudní dvůr Evropské unie se vyjádřil ke vztahu

mezi zajištěním neoprávněně pobývajícího cizince ve smyslu tzv. návratové směrnice (Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí) a jeho žádostí o udělení mezinárodní ochrany podané během zajištění podle návratové směrnice. Ve svém rozsudku ze dne 30. 5. 2013 Arslan (C-534/11) Soudní dvůr vyslovil, že návratová směrnice se vztahuje na neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí a tedy nevztahuje se na cizince, kteří podali žádost o udělení mezinárodní ochrany. Nicméně pokud je v zajištění podána žádost o udělení mezinárodní ochrany, lze s ohledem na individuální posouzení každého případu ponechat osobu v zajištění v režimu návratové směrnice, pokud existují oprávněné důvody se domnívat, že ač mohla požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, podala žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění nebo jej jinak ztěžovat. Tento závěr Soudního dvora promítl zákonodárce do zákona o azylu tak, že stanovil v případech, kdy cizinec zajištěný podle zákona o pobytu cizinců (tedy „podle návratové směrnice“) v zajištění podá žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvu povinnost do 5 dnů od podání žádosti rozhodnout o zajištění podle zákona o azylu, tj. o tzv. přezajištění, kdy v novém rozhodnutí jsou zkoumány zákonné důvody pro zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle tohoto zákona, přičemž podmínky pro zajištění stanoví přepracovaná přijímací směrnice, dle názoru soudu však ministerstvo nemůže v těchto případech [tj. přezajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu] při svém rozhodování pominout důvody, které vedly k předchozímu zajištění cizince, jakkoli obě zajištění nesledují stejný cíl.

K námitce, že žalovaný nezjišťoval skutkový stav a neprováděl dokazování, soud konstatuje, že rozhodnutí o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany je dle ust. § 46a odst. 6 zákona o azylu prvním úkonem v řízení a dle ust. § 46a odst. 4 zákona o azylu jej musí žalovaný učinit v poměrně krátké lhůtě 5 dnů (včetně doručení žadateli), proto žalovaný při jeho vydání vychází především z dostupných informací poskytnutých příslušnými složkami Policie ČR. Kromě toho žalovaný pro účely rozhodnutí o zajištění zohlednil i okolnosti, za kterých žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu a které žalobce uvedl ve své žádosti (konkrétně že o udělení mezinárodní ochrany žádá, protože nechce do války na Ukrajině, nemá rodiče a chce zůstat v ČR, protože tu je rád a má sem přijet jeho sestra). Podrobněji jsou tyto skutečnosti zjišťovány v rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, avšak za účelem meritorního rozhodnutí o této žádosti. Žalovaný dle soudu dospěl na základě informací poskytnutých příslušnými složkami Policie ČR k vlastním skutkovým závěrům a dostatečně zjistil skutkový stav v rozsahu nezbytném pro vydání napadeného rozhodnutí, přičemž z jeho skutkových zjištění vyplývá důvodné podezření, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění a že podmínky stanovené ust. § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byly v jeho případě naplněny.

Na rozdíl od žalobce soud, stejně jako žalovaný, shledává rozdíl mezi zjevně nedůvodnou žádostí o udělení mezinárodní ochrany, o níž ministerstvo podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu rozhoduje jejím zamítnutím, což je podle § 2 odst. 1 písm. e) zákona o azylu považováno za rozhodnutí ve věci (mezinárodní ochrany), a „účelovou žádostí“, která je důvodem rozhodnutí o zajištění žadatele o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Pro účely rozhodnutí o zajištění žadatele totiž postačuje (kromě skutečnosti, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána v zařízení pro zajištění cizinců), že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany

byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet, ačkoliv žadatel mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. Avšak pro účely rozhodnutí o samotné žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které musí být dle § 27 odst. 5 zákona o azylu vydáno ve lhůtě 30 dnů (tedy v mnohem delší lhůtě než rozhodnutí o zajištění), musí být kromě skutečnosti, že žadatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, rovněž prokázáno, že žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Může tudíž nastat situace, že i když jsou dány oprávněné důvody se domnívat, že se jedná o žádost účelovou, nemusí se současně jednat o žádost zjevně bezdůvodnou. Jako v případě žalobce, který jako jeden z důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl obavu z válečného konfliktu na Ukrajině, a proto se žalovaný jeho žádostí musí meritorně zabývat.

Při posouzení naplnění důvodů pro uplatnění zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu vycházel soud podobně jako žalovaný z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30.9.2014, č.j. 9 Azs 192/2014-29, i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18.7.2013, č.j. 9 As 52/2013–34 (www.nssoud.cz), ze kterých vyplývá, že má-li být využito mírnějších prostředků než zajištění, a to zvláštních opatření, musí být dán předpoklad, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že neexistuje důvodná obava, že se bude vyhýbat řízení o udělení mezinárodní ochrany (srov. § 47 odst. 2 zákona o azylu). Soud má za to, že v daném případě je uvedený právní názor aplikovatelný i na případ žalobce, neboť ten pobýval na území České republiky bez oprávnění k pobytu nejméně od května 2014, déle než rok a půl nerespektoval správní rozhodnutí o vyhoštění, přičemž během řízení o vyhoštění záměrně nepřebíral poštovní zásilky, ačkoli o nich věděl, a před policejní hlídkou zakrýval svou pravou totožnost, v jeho případě je tudíž obava, že bude řízení o udělení mezinárodní ochrany mařit a nebude se správními orgány spolupracovat, důvodná.

S ohledem na shora uvedené lze uložení povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců považovat za nezbytné, správné a neodporující právním předpisům ani Úmluvě ochraně lidských práv a základních svobod.

Co se týče trvání doby zajištění, žalovaný odůvodnil celkovou maximální lhůtu pro zajištění žalobce v délce 110 dnů s přihlédnutím k předpokládané délce řízení o mezinárodní ochraně, které by mělo být skončeno ve lhůtě 90 dní, k povinnosti prodloužit dobu zajištění o dalších 15 dnů na podání případné správní žaloby, která má téměř ve všech případech odkladný účinek, a k pětidenní průměrné lhůtě na doručování dokumentů v rámci soudního řízení. K otázce odůvodnění stanovené doby setrvání v zařízení pro zajištění cizinců se již opakovaně vyslovil Nejvyšší správní soud (např. v rozsudku ze dne 21.5.2014, č.j. 6 Azs 33/2014-45, www.nssoud.cz). Soud konstatuje, že uvedené odůvodnění stanovení doby setrvání v zařízení pro zajištění cizinců považuje vzhledem k účelu zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, jímž je především zabezpečení jeho účasti v řízení ve věci mezinárodní ochrany, za dostatečné, neboť žalovaný počítá se standardní zákonnou lhůtou k provedení řízení, stejně jako s dalšími navazujícími úkony. Z rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný při stanovení doby setrvání v zařízení pro zajištění cizinců provedl konkrétní a dostatečnou úvahu o pravděpodobné délce trvání řízení a že nepřekročil ani nezneužil meze správního uvážení. Žalovaný má při stanovení délky doby zajištění možnost vycházet toliko

z předpokládané a praxí ověřené doby řízení. Samozřejmě, že může dojít v jednotlivých případech k odchylkám, nicméně to žalovanému v době rozhodování o zajištění není známo. Žalovaný nemůže předjímat, že žádost bude zamítnuta pro zjevnou nedůvodnost dle ust. § 16 zákona o azylu, a proto bude řízení trvat kratší dobu, zejména když žalobce odůvodnil svou žádost i obavou z válečného konfliktu v domovské zemi. Pro úplnost soud dodává, že stanovení délky zajištění nijak nezbavuje žalovaného povinnosti vyplývající z ust. § 46a odst. 9 zákona o azylu, zkoumat po dobu platnosti rozhodnutí o zajištění, zda důvody vydání tohoto rozhodnutí trvají.

Pakliže soud shledal všechny žalobní námitky nedůvodným, uzavírá, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Současně podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti podle obsahu správního spisu nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 31. srpna 2016

Mgr. Gabriela Vršanská v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová